

Forsvarsakademiets Pædagogiske Ramme

Introduktion

Denne pædagogiske ramme udgør det pædagogiske og det didaktiske fundament for implementering og efterlevelse af Forsvarets uddannelsesstrategi 2020 (ref. a.) for alle lærings- og uddannelsesaktiviteter, der gennemføres af Forsvarsakademiet. Forsvarsakademiets pædagogiske ramme skal anvendes af alle, som arbejder med planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af undervisning.

Rammen er retningsgivende for undervisningen, som tilbydes deltagerne på Forsvarsakademiets lærings- og uddannelsesaktiviteter og består af to dele: Et *fundament* og fire *prioriteter*.

Forsvarsakademiets pædagogiske ramme skal anvendes til løbende at undersøge, om den undervisning, man er i gang med at planlægge, tilrettelægge og gennemføre, er baseret på fundamentet og inddrager de fire prioriteter. Underviseren kan vægte de fire prioriteter, så noget er tydeligere i nogle læringsaktiviteter end andet, men alle læringsaktiviteter skal indeholde elementer fra alle fire prioriteter og være baseret på fundamentet. Over et samlet læringsforløb - såvel som et samlet uddannelsesforløb - bør alle fire prioriteter være inddraget i væsentlig grad.

De fire prioriteter er valgt gennem en kondenseringsproces af strategien. Derudover er der afsøgt litteratur samt diverse undersøgelser, som afdækker, hvad der karakteriserer god læring i en praksisnær kontekst. Det er ikke hensigten, at den pædagogiske ramme skal låse undervisere og studieledelse i deres arbejde. Inden for rammen kan man bevæge sig frit, og over tid kan undervisningen udvikles.

I sidste ende er det målet, at rammen danner udgangspunkt for en løbende dialog om, og undersøgelse af, de didaktiske valg, som træffes af de mange engagerede medarbejdere ved Forsvarsakademiet.

God fornøjelse

Henrik Ryberg

“Forsvarets uddannelsesstrategi danner rammen for en bred portefølje af lærings- og uddannelsesaktiviteter (...). Forsvarets uddannelsesstrategi fastlægger de overordnede pejlemærker for videreudvikling af Forsvarets uddannelser ud fra bærende principper for relevans, kvalitet og fleksibilitet.

Forsvarsakademiets pædagogiske ramme danner det operationelle grundlag for implementering og efterlevelse af Forsvarets uddannelsesstrategi.”

For at understøtte Forsvarets operative virke skal Forsvarsakademiets uddannelser skabe den bedste og mest motiverende læring, som styrker deltagerens militære kompetencer samt normer og værdier

Det er formålet med Forsvarsakademiets pædagogiske ramme, at den kan anvendes af alle, der har arbejdet med planlægning, tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisning og, at den kan fungere som en konkretisering af Forsvarets uddannelsesstrategi

Formål med Forsvarsakademiets pædagogiske ramme

Prioriteter	Militærfagligt	Professionsrelevant	Deltagerorienteret	Aktiverende
Udførelse	Undervisere med højt militærfagligt niveau	Læringsaktiviteter tæt koblet til det operative militærfaglige niveau	Læringsaktiviteter med udgangspunkt i deltagerens læringsforudsætninger	Underviseren som facilitator for læreprocessen
	Undervisning baseret på aktuelt vidensgrundlag: Forskning, udvikling og praksis	Læringsaktiviteter med høj grad af anvendelighed	Læringsaktiviteter som inddrager deltagerens erfaringer	Læringsaktiviteter, som styrker deltagerens egen søgen efter læring og viden
Udførelse	Holdningsdannelse gennem militær professionsetik	Læringsaktiviteter, som sikrer læring både før, under og efter mødet i klasserummet	Læringsaktiviteter som giver passende udfordringer	Læringsaktiviteter baseret på interaktion, som styrker tillid og relationer i læringsrummet
	Løbende kvalitetssikring, herunder evaluering og dialog med aftagere	Læringsaktiviteter der løbende tilpasses forandringer i det operative miljø	Læringsaktiviteter som styrker samarbejdskompetencer	Feedback integreret i læringsaktiviteterne
			Metodemangfoldighed	Læringsaktiviteter i samspil med andre
			Fleksibilitet i gennemførelsen som understøtter sammenhæng mellem arbejdsliv og privatliv	Sammenhæng mellem; læringsmål, læringsaktiviteter og eksaminationsformer
				<ul style="list-style-type: none"> • undervisningsgange • andre uddannelseselementer

Anvendelse af **tidssvarende og relevante undervisningsteknologier, såvel analoge som digitale**

Læringsmiljø der understøttes af **21st century skills**, læringskompetencer, kompetencer inden for tilgangen til information og kompetencer inden for understøttende sociale dynamikker

Fundamentet

Prioritet: Militærfagligt

Militærfagligt

Undervisere med højt militærfagligt og undervisningsfagligt niveau

Læringsmålstyret undervisning baseret på aktuelt vidensgrundlag: Forskning, udvikling og praksis

Holdningsdannelse gennem militær professionsetik

Løbende kvalitetssikring, herunder evaluering og dialog med aftagere

Forsvarsakademiets primære opgave er at planlægge, tilrettelægge, gennemføre og evaluere læringsaktiviteter, der sikrer deltagernes viden, færdigheder og kompetencer for at kunne løse Forsvarets komplekse opgaver, såvel nationalt som internationalt. Derfor skal al uddannelse, der gennemføres ved Forsvarsakademiet, tage udgangspunkt i den militære faglighed, som udgør det danske forsvars kerne: Robuste og loyale soldater med høj grad af militær faglighed, der er i stand til at træffe kvalificerede beslutninger på et givent grundlag.

Enhver underviser skal dermed sikre, at fokus er på den militære faglighed. Den militære faglighed bør altid være til stede i det som læres. Selvom det i visse situationer kan være perifert, så må læringsaktiviteterne aldrig fjernes fra den militære kontekst.

For at fastholde det høje faglige niveau i lærings- og uddannelsesaktiviteterne er det afgørende, at indholdet i undervisningen hele tiden baseres på opdateret viden om den militære praksis og profession med henblik på at opnå de opstillede læringsmål. Derfor er det afgørende, at undervisernes militære faglighed og militære uddannelse, såvel som akademiske viden, løbende udvikles gennem en tæt kobling til vidensgrundlaget for uddannelserne.

Vidensgrundlaget udgøres af: Den militære praksis og forsknings- og udviklingsarbejde inden for områderne militær strategi, militære operationer, militær ledelse, militær teknologi samt kulturforståelse, krigshistorie og -teori samt relaterede fagområder.

Uddannelsernes vidensgrundlag afhænger af niveauet i kvalifika-

tionsrammen. Der skal være en tydelig kobling mellem uddannelsens vidensgrundlag og de pædagogiske og didaktiske valg, der lægges til grund for læringsforløbet. Dermed bliver det væsentligt, at underviserne hele tiden opsøger opdateret viden om praksis. Ansvar for den faglige kompetenceudvikling ligger såvel hos den enkelte underviser som hos Forsvarsakademiet.

Som en del af det høje militærfaglige niveau er det afgørende at lade holdningsdannelse have plads. Underviseren skal derfor demonstrere professionsforståelse ved i sin gøren og laden at udvise den gode faglige og korrekte adfærd, som knytter an til professionen. Gennem holdningsdannelsen sikres det, at Forsvarets værdier og normer er tydelige for alle deltagere, således at den militære professionsetik forankres hos alle.

Ligeledes er der behov for undervisningsfaglige kompetencer for at planlægge, tilrettelægge, gennemføre og evaluere undervisningen, hvilket forankres og styrkes gennem deltagelse i de løbende pædagogiske og undervisningstekniske kursusaktiviteter mv., som udbydes til underviserne.

For at sikre, at lærings- og uddannelsesaktiviteterne hele tiden modsvarer de krav, som Forsvaret har, er det afgørende, at der sker en løbende kvalitetssikring og -udvikling af disse. Evalueringsprocesser og en tæt, løbende dialog med aftagerne er derfor en vigtig del af den løbende udvikling af Forsvarsakademiets uddannelser. Kvalitetssikring og -udvikling skal følge de relevante bestemmelser, hvor yderligere information om evaluering kan findes (ref. b.).

Fundamentet

Lærings- og uddannelsesaktiviteterne, som planlægges, tilrettelægges og gennemføres på Forsvarsakademiet, skal gennemføres ved hjælp af tidssvarende og relevante undervisningsteknologier og undervisningsmetoder. Begrebet teknologi skal i denne forbindelse forstås som et bredt spektrum af metoder i såvel det fysiske som det digitale læringsrum.

Læringsaktiviteterne bør dermed løbende udvikles, således at deltageren til enhver tid tilbydes de bedste læringsaktiviteter i det konkrete læringsrum. Det er styrende for valg af undervisningsteknologi

og undervisningsmetode, at læringsaktiviteterne er så tæt koblet til praksis som muligt.

Udover den militære dannelse, som skal ske gennem læringsforløbet skal deltagerne ligeledes sikres kompetencer, som knytter sig til 21st century skills. Disse er defineret i Forsvarets uddannelsesstrategi som: "læringskompetencer", "kompetencer inden for tilgangen til information" og "kompetencer inden for understøttende sociale dynamikker".

Deltageren kan opnå læringskompetencer, når han/hun tager an-

svar for udvikling af egen læring. Deltageren kan opnå kompetencer inden for tilgangen til information, når han/hun kan anvende relevant metode og tidssvarende teknologi til at søge viden.

Endelig kan deltageren opnå kompetencer inden for understøttende sociale dynamikker, når deltagerne arbejder tæt sammen med andre, og deres samarbejds- og kommunikationskompetencer styrkes. Det er afgørende, at der er tale om 21st century skills i en militær kontekst, hvorfor begrebet skal ses som 21st century military skills.

Prioritet: Professionsrelevant

Professionsrelevant

Læringsaktiviteter tæt koblet til det operative miljø og den militære profession

Læringsaktiviteter med høj grad af anvendelighed

Læringsaktiviteter som sikrer læring både før, under og efter mødet i klasserummet

Læringsaktiviteter der løbende tilpasses forandringer i det operative miljø

Forsvarsakademiet uddanner soldater, officerer og stregbefalingsmænd, som skal indgå i Forsvarets opgaveløsning. Dermed skal læringsforløbet have en tæt kobling til den militære kontekst, der udgøres af såvel den operative struktur som støttestrukturen.

Koblingen til praksis kan ikke udskydes til den dag, deltageren er færdig med uddannelsen. Praksis og relevans skal være en klar prioritet i planlægningen, tilrettelæggelsen og gennemførelsen af læringsaktiviteterne for at øge mulighederne for transfer.

Derfor bliver en central del af læringsforløbene, løbende at sikre, at der er sammenhæng mellem læringsaktiviteter og den praksis, hvor det lærte efterfølgende skal anvendes.

Derfor bliver relevante spørgsmål at stille i planlægningen og tilrettelæggelsen: "Hvordan kan deltagerne anvende dette i deres praksis?", og "hvordan kan praksiserfaringer fra operativt virke relateres til læringen?".

Disse spørgsmål er ligeledes relevante at stille deltagerne i gennemførelsen af undervisningen. Dermed bliver et centralt element i læringsaktiviteterne, at underviseren synliggør anvendeligheden for deltagerne.

Når undervisningen er konkret og anvendelig, er der ligeledes en tendens til at finde læringsaktiviteterne meningsfulde, hvilket også styrker deltagerne motivation.

For at tydeliggøre undervisningens relevans og anvendelighed skal det sikres, at læringen sker såvel før, under og efter selve undervisningen. Derfor bør læringen tilrettelægges, så læreprocesserne igangsættes før selve mødet i det fysiske eller digitale klasserum. Derudover bør der i tilrettelæggelsen lægges vægt på aktiviteter, som støtter deltagerne i at lære efter mødet i klasserummet er slut.

Før- og efteraktiviteter kan f.eks. være gennem inddragelse af arbejdsrelaterede aktiviteter i det, som planlægges. Det kan være læringsaktiviteter, som gennemføres alene eller sammen med andre. Det kan være såvel chefer som kolleger, der kan tænkes ind i læringsaktiviteterne, men det kan også være andre deltagere, som deltageren sparrer med på tværs i organisationen gennem f.eks. sparringsgrupper organiseret af underviseren.

Igennem løbende dialog med af-tagere og opdatering af vidensgrundlaget er det afgørende, at underviserne løbende udvikler læringsforløbet, så det nøje tilpasses den militære kontekst, som deltagerne skal kunne agere i.

Prioritet: Deltagerorienteret

Deltagerorienteret

Læringsaktiviteter med udgangspunkt i deltagerne læringsforudsætninger

Læringsaktiviteter som inddrager deltagerne erfaringer

Læringsaktiviteter som giver passende udfordringer

Læringsaktiviteter som styrker samarbejdskompetencer

Metodemangfoldighed

Fleksibilitet i gennemførelsen, som understøtter sammenhæng mellem arbejdsliv og privatliv

At lære kræver, at deltagerne oplever passende forstyrrelser i deres forståelse, kunnen eller adfærd. For at sikre dette, bør enhver læringsaktivitet tage udgangspunkt i de læringsforudsætninger, som en aktiv deltager kan forventes at bringe ind i læringsrummet.

Læringsforløbet, som tilbydes, skal sikre den passende forstyrrelse af deltagerne, så de udfordres på et niveau, der sætter gang i en læreproces hos deltageren. Disse udfordringer skal være stigende under hele uddannelsesforløbet. Barren skal dermed sættes efter, hvilke kognitive og fysiske forudsætninger deltagerne kommer med fra forudgående uddannelse og erfaring.

For at sikre dette, er det nødvendigt at have løbende dialog med deltagerne, om de forudsætninger som de har med.

Derudover er det vigtigt, at der er en dialog mellem de forskellige udbud på uddannelserne, så der er en rød tråd og logisk progression mellem uddannelserne og mellem de enkelte elementer i uddannelsen.

For at styrke koblingen til praksis og til den militære faglighed er det vigtigt, at de udfordringer, som stilles i læringsforløbet, matcher de krav, som den enkelte møder i

praksis og, at man inddrager deltagerne egne erfaringer i læreprocessen.

Tillige øges motivationen hos deltagerne, hvis de kender de krav, de vil blive mødt af og oplever at blive tilpas udfordret med læringsaktiviteter, som kobles til anvendelighed og til den enkeltes jobkompetencer. Herunder er det vigtigt, at læringsaktiviteterne sker i et samarbejde med de øvrige deltagere, for at styrke samarbejdskompetencerne.

Det er hensigtsmæssigt at anvende metodemangfoldighed for at fastholde motivationen for læring. Dette skyldes, at forskellige læringsaktiviteter vil appellere til forskellige typer deltagere.

Metodemangfoldigheden skal også sikre den fleksibilitet, som uddannelserne skal tilbyde deltagerne, så der kan opnås en hensigtsmæssig balance mellem arbejdsliv og privatliv.

Det kan for eksempel gøres ved at anvende en kombination af såvel tilstedeværelse som e-læring. Det kan også gøres ved i høj grad at planlægge læringsaktiviteter, som skal løses i daglig tjeneste, så uddannelsen sker gennem arbejdet og ikke kun parallelt med arbejdet.

Prioritet: Aktiverende

Aktiverende

Underviseren som facilitator for læreprocessen

Læringsaktiviteter som styrker deltagerens egen søgen efter, og oparbejdelse af, læring og viden

Læringsaktiviteter baseret på interaktion, som styrker tillid og relationer i læringsrummet

Feedback integreret i læringsaktiviteterne

Læringsaktiviteter i spil med andre

Sammenhæng mellem: læringsmål, læringsaktiviteter og eksamensformer; undervisningsgange og uddannelsens andre uddannelseselementer

Forankringen af den læring, som skal ske ved Forsvarsakademiets uddannelser, skal ske gennem underviserens aktivering af deltagerne. Dermed får såvel deltagerne som underviserne ansvar for tilegnelse af viden, færdigheder og kompetencer i læringsforløbet.

Deltagerne har pligt til at være aktive bidragydere i læringsforløbet, og underviseren bør stille krav til dette. Deltageraktivering opnås gennem planlægning, tilrettelæggelse og gennemførelse af strukturerede læringsforløb, hvor alle deltagere bliver aktive bidragydere af viden, at alle deltager i faglige diskussioner og aktiviteter samt ved f.eks. at lade deltagerne koble det lærte til den militære praksis.

Ved at inddrage den erfaring fra praksis, som deltagerne medbringer i undervisningen, vil underviseren kunne få opdateret og styrket sin praksisviden. Samtidig vil deltagerne kunne få styrket den professionsrelevante faglighed, som efterfølgende skal anvendes i deres praksis i Forsvaret. Ved at skabe interaktion mellem de faglige kompetencer, som underviseren besidder, og den faglighed som deltagerne allerede besidder fra deres øvrige kompetencer, vil samarbejdet i læringsrummet kunne styrkes. Læring styrkes gennem tillid mellem deltagerne og mellem underviseren og deltagerne, og således bliver gode relationer og tillid afgørende for læringen.

En vej til at skabe relationer og tillid er gennem faglig dialog og samarbejde i læringsrummet. Dialogen bør have fokus på, hvorledes læreprocessen kan bevæge sig fremad og hermed, hvordan delta-

gerne kan forbedre deres faglighed fremadrettet og gøre dem bevidste om, hvordan de lærer.

Feedback bør være integreret i læringsaktiviteterne for at styrke det faglige fokus, og ofte er det hensigtsmæssigt at lade feedback komme fra såvel underviser som andre deltagere. Feedback fra underviseren kan med fordel have tyngde i begyndelsen af forløbet, og underviseren kan lade vægten af deltagerens feedback til hinanden opnå mere og mere tyngde gennem forløbet.

Det skal altid sikres, at der er en tæt sammenhæng mellem læringsmål, læringsaktiviteter og den valgte eksamensform/kontrol af det lærte. Dermed bør det være en naturlig del af læringsforløbet, at deltagerne trænes i det, som de forventes at kunne præstere ved eksamen/kontrol af det lærte.

Der bør være tilstrækkelig tid til at kunne træne dette, og derfor bør denne træning tænkes ind som en integreret del af de læringsaktiviteter, der planlægges, tilrettelægges og gennemføres. For at sikre progression i læringsforløbene er det afgørende, at der er sammenhæng mellem de enkelte læringsaktiviteter.

Det er ligeledes vigtigt, at der skabes sammenhæng til uddannelsens øvrige elementer, så der løbende er fokus på at skabe meningsfulde, samlede læringsforløb for deltagerne på Forsvarsakademiets lærings- og uddannelsesaktiviteter.

Referencer

FKOBST FAK.180-0, Forsvarets Uddannelsesstrategi

FAKBST 180-10, Rammedirektiv for kvalitetssikring og -udvikling af FAK uddannelser.

FORSVARSAKADEMIET

Forsvarsakademiets Uddannelsescenter
Svanemøllens Kaserne
Ryvangs Allé 1

Telefon: +45 7281 7000
E-mail: fak@fak.dk
www.fak.dk

EAN: 5798000201422
CVR: 16287180

Foto: Jydske Dragonregiment, Forsvarsakademiet,
Rune Dyrholm, Phillip Dambæk, Kristian Vinther
Brøndum